

18.3.2022

JulkICT-osasto

Erityisasiantuntija, Anita Juho

PERIAATEPÄÄTÖS TEKNOLOGIAPOLITIIKASTA

Elinvoimainen Suomi on osa pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman strategista kokonaisuutta. Yksi tämän strategisen kokonaisuuden tavoitteista on Suomen tunnettuus teknologisen kehityksen, innovatiivisten hankintojen ja kokeilukulttuurin edelläkävijänä. Tätä tavoitetta tukemaan tarvitaan hyvinvointia luova ja kilpailukykyä ohjaava, digitalisaatioon nojaava teknologiapolitiikka. Toteutuakseen digitalisaatioon nojaava teknologiapolitiikka edellyttää poikkihallinnollista yhteistyötä sekä valtioneuvoston yhteisen päämäärän teknologiapolitiikalle.

Yhteisen teknologiapolitiikan päämäärän asettaminen

Valtiovarainministeriö asetti 16.9.2020 julkisen ja yksityisen sektorin yhteisen teknologianeuvottelukunnan, jonka tehtäväksi annettiin valmistella Suomelle hyvinvointia luova ja kilpailukykyä ohjaava, digitalisaatioon nojaava teknologiapolitiikka. Neuvottelukunta julkaisi raporttinsa ”Suomen teknologiapolitiikka 2020-luvulla – Teknologialla ja tiedolla maailman kärkeen” 1.6.2021. Raportin ehdotuksia on hyödynnetty Suomen ensimmäistä teknologiapolitiikan periaatepäätöstä laadittaessa.

Hyvinvointia luova ja kilpailukykyä ohjaava, digitalisaatioon nojaava teknologiapolitiikka edellyttää tiivistä poikkihallinnollista yhteistyötä. Määrätietoinen ja laaja-alainen teknologian kehittäminen ja hyödyntäminen edellyttävät, että Suomella on yhteinen, eri hallinnonaloja yhdistävä teknologiavisio. Yhteinen visio mahdollistaa strategisesti yhtenäisen teknologian kehittämisen ja hyödyntämisen Suomessa. Pienelle maalle yhtenäisyys on voimavara maailmantalouden muutoksissa.

Periaatepäätöksessä linjataan Suomen teknologiapolitiikan yhteinen päämäärä ja tavoitteet sekä keskeiset keinot, joilla asetettuja tavoitteita edistetään. Teknologiapolitiikan perimmäisenä päämääränä on, että Suomi on vuonna 2030 maailman menestyksellisin ja tunnetuin teknologian tutkimuksesta, kehittämisestä ja hyödyntämisestä hyvinvointia ammentava maa.

Päämäärän saavuttamiseksi on asetettu neljä tavoitetta:

1. Suomi on maailman kilpailukykyisimpiä valtioita ja maailman paras paikka teknologiayrityksille.
2. Suomessa on maailman tunnetuimpia ja houkuttelevimpia teknologia-alan koulutuksen, tutkimuksen, osaajien ja investointien keskuksia.
3. Suomessa on maailman teknologia- ja innovaatiomyönteisin julkinen sektori, joka mahdollistaa ihmisten ja yritysten hyvinvoinnin.
4. Suomi hyötyy laajalti globaaleihin haasteisiin vastaavien teknologioiden rohkeasta kehittämisestä ja soveltamisesta.

Tarkoituksena on, että periaatepäätöksessä linjattuja teknologiapolitiikan tavoitteita edistetään yli hallituskausien, sillä vaikuttava teknologiapolitiikka edellyttää pitkäjänteisyyttä. Lisäksi periaatepäätöksessä

määritellyn teknologiapolitiikan päämäärän sekä sen saavuttamiseksi asetettujen tavoitteiden toteutumisen varmistamiseksi on luotava seurantamalli. Seurantamalli parantaa teknologiapolitiikan tavoitteiden toteutumisen todennäköisyyttä mahdollistamalla systemaattisemman ja läpinäkyvämmän seurannan. Seurantamallin avulla tulisi tarkastella sekä toimenpiteiden etenemistä että asetettujen tavoitteiden toteutumista.

Valtioneuvoston periaatepäätös teknologiapolitiikasta

Valtioneuvoston periaatepäätös teknologiapolitiikasta annetaan valtioneuvoston periaatepäätöksenä, jolloin valtioneuvosto sitoutuu asetettuihin tavoitteisiin ja ministeriöt sitoutuvat toteuttamaan niitä omassa ja hallinnonalansa toiminnassa.

Periaatepäätöksen toteutumisen seurannassa ja ohjauksessa hyödynnetään teknologianeuvottelukunnan sihteeristöä sekä ministeriryhmiä, joiden toimialalle toimenpiteet ja tavoitteet liittyvät. Digitalisaation, datatalouden ja julkisen hallinnon kehittämisen ministeriryhmä digitoimiston avustuksella seuraa kokonaisuuden etenemistä. Periaatepäätöksen toteutumista seurataan vuosittain myös osana ministeriöiden toiminnan ja talouden suunnittelua.